
N A D E R B E L I C H T

Een bronzen vat uit de late Shang-dynastie (China)

Uit een van de vroegste dynastieën van het oude China, de Shang-dynastie (circa 1600 tot 1100 voor Christus) is kostbaar, bronzen vaatwerk bekend uit het zuiden van het latere Chinese imperium.

Opmerkenswaardig is dat deze objecten niet in de verloren-was-techniek zijn vervaardigd, maar volgens de stuk-mal-techniek, een meer direct procedé waarbij men gebruik maakte van samengevoegde mallen van klei. Hierbij werd eerst de vorm van het te maken object in klei gemaakt en daarna gebakken. Daarna werd hiervan in verschillende delen een negatief gemaakt van ongeveer 15 mm dikke kleiplaten. Deze platen werden vervolgens gegraveerd en gebakken. Deze van sluitstukken voorziene deelvormen werden vervolgens rond een gebakken kleikern (de mal van de binnenkant) aan elkaar gezet en samengebonden met een touw. Tussen de buiten- en binnenmallen werden kleine metalen afstandhouders geplaatst. Hierna bedekte men het geheel met zand. Vervolgens werd vloeibaar brons in de uitgespaarde gietopeningen gegoten. Nadat het brons was afgekoeld, werd de kleimantel verwijderd en het eindproduct voorzichtig gekoeld. De achtergebleven gietnaden werden weggevijld en voor zover nodig werden de decoraties opgewerkt. Handgrepen, voeten en hengsels werden afzonderlijk gegoten en indien mogelijk, voor zover ze een vast, niet beweegbaar bestanddeel van het object vormden, tijdens het gietproces versmolten met het basislichaam. De bij ons zo bekende cire-perdu, oftewel de verloren-was-techniek, is in China eerst in de 5e eeuw voor Christus ontstaan tijdens de oostelijke Zhou-dynastie.

De Fu Ding You (wijnvat)

Tijdens de late Shang-periode en de vroege westelijke Zhou-periode was de You een markant soort wijnvat, speciaal gemaakt voor de schaarse, kruidige gierst-

wijn. Dit vaatwerk was specifiek bedoeld voor gebruik tijdens offerceremonies. Het hier getoonde object kan op grond van de versierselen aangebracht op de buik, hals en losse deksel worden gedateerd in de overgangperiode van Shang-periode naar Zhou-dynastie, derhalve de 11e eeuw voor Christus. Dit uit een graf afkomstige object vertoont een patina dat bestaat uit fijne kristallen en malachietgroene korsten. Deze verschijnselen zijn het resultaat van een langzaam oxidatieproces veroorzaakt door zuurstof en zouten, die in de bodem aanwezig waren. Oorspronkelijk had het object een goudbruine, zilvertrijze glans. Het hier beschreven exemplaar met bolle buik en drie poten heeft aan de bovenzijde een los deksel met een moeder-zoon-sluiting en een hoge knop. Zowel de deksel als het lichaam zijn versierd met vier uitstekende randen. Als grondpatroon zijn gestileerde draakmotieven op de huid aangebracht. Een dergelijk ingewikkeld uitgevoerde versiering is typisch voor de bronzen uit genoemde periode. Het losse bijbehorende hengsel is eenvoudig, maar praktisch van vorm. De hoogte van dit wijnvat met deksel is 26,4 cm.

Deze antieke Chinese bronzen zijn zeldzaam en gewilde verzamelobjecten. Voorbeelden van soortgelijke objecten zijn opgenomen in de collectie van het Shanghai Museum, het Hunan Museum, het Beijing Museum en het Brits Museum.

Bronnen

- De Bisschop, N. (2004). *Het Rijk van de Draak*. Gent: Kunsthall Sint-Pietersabdij
- Fahr-Becker, G. (2006). *Ostasiatische Kunst*. Königswinter: Königmann Tandem Verlag GmbH
- Fontein, J. (1994). *China's verre verleden*. Zwolle: Waanders Uitgevers
- Willems, C. (1982). *Kunstschaten uit China*. Gent: Snoeck-Ducaju & Zoon
- Willems, W. (1965). *Veertig eeuwen Chinese Kunst*. Den Haag: Uitgeverij W. Gaade
- Wuestman, G. (2008). *Antieke Bronzen Meesterwerken uit het Shanghai Museum*. Zwolle: Waanders Uitgevers
- Xiaoneng Yang. (1999). *The Golden Age of Chinese Archaeology*. Gent: Snoeck-Ducaju & Zoon